

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Dobrostan w życiu rodzinnym - czyli jak zatroszczyć się o siebie i innych w aspekcie ekonomicznym funkcjonowania gospodarstwa domowego

prof. dr hab. inż. Alina Matuszak-Flejszman

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

18.05.2023 r.

Organizatorzy

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

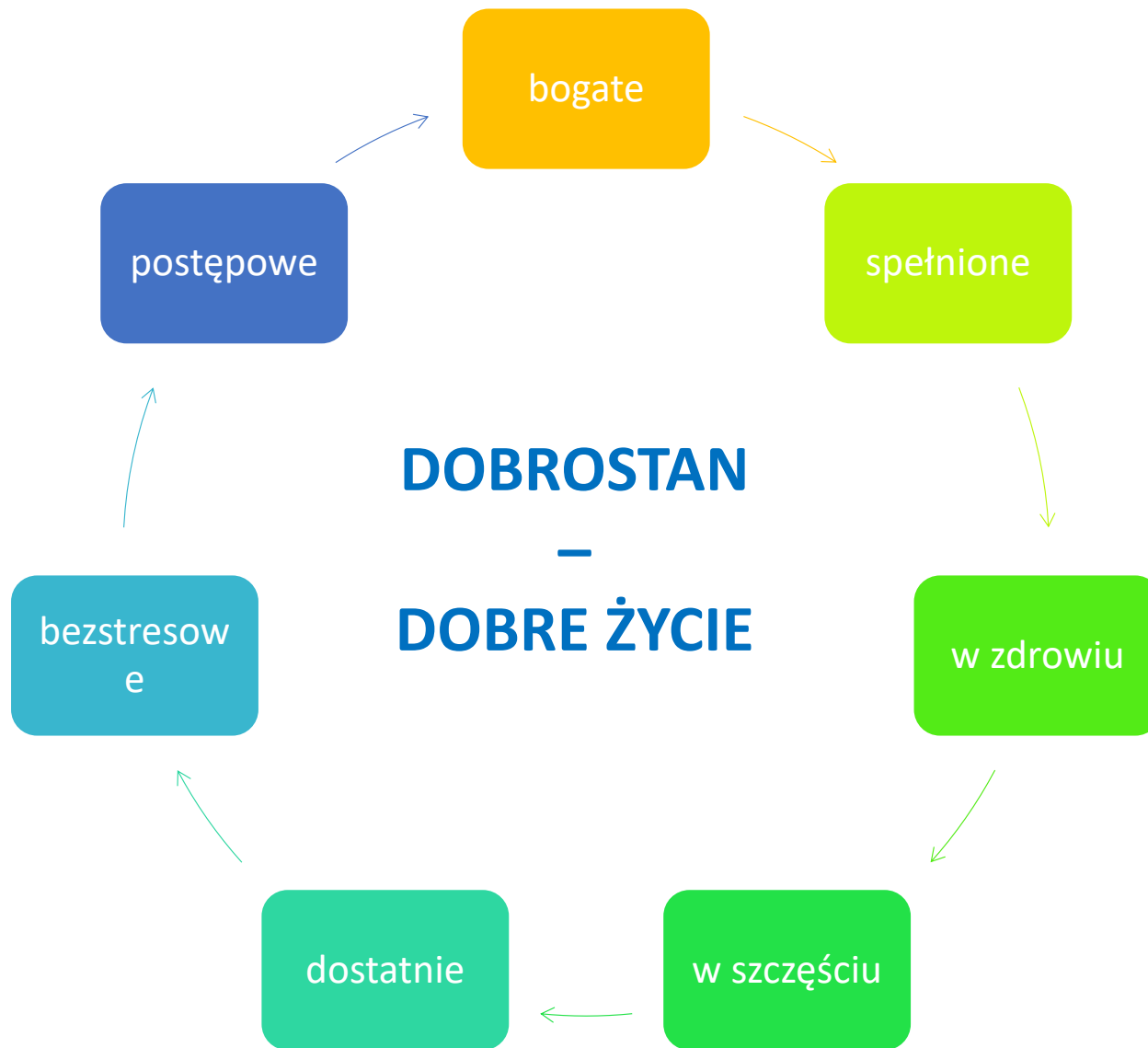
DOBROSTAN

subiektywnie postrzegane przez jednostkę **poczucie zadowolenia** z:

- **FIZYCZNEGO** (zdrowie, kondycja fizyczna, dobrobyt)
- **PSYCHICZNEGO** (szczęście, komfort psychiczny, umiejętność radzenia sobie z emocjami, satysfakcja z życia)
- **SPOŁECZNEGO** (poczucie sensu, celu, więzi społecznej)

stanu własnego życia

Dobrostan w życiu rodzinnym - czyli jak zatroszczyć się o siebie i innych

Dobrostan w życiu rodzinnym - czyli jak zatroszczyć się o siebie i innych

Co wpływa na dobrostan?

- samoakceptacja
- osobisty rozwój
- cele w życiu
- panowanie nad otoczeniem
- autonomia
- relacje z innymi
- wiek
- stan zdrowia
- miejsce zamieszkania

Dobrostan w życiu rodzinnym - czyli jak zatroszczyć się o siebie i innych

„cebulowy model szczęścia”

o naszym dobrostanie decydują trzy warstwy:

- **wola** (wewnętrzna część „cebuli”, odczucie uwarunkowane genetycznie, najbardziej stabilne, nie zawsze uświadomione)
- **ogólny dobrostan psychiczny** (w umiarkowanym stopniu zmieniający się pod wpływem okoliczności życiowych, związany ze świadomą oceną jakości życia, w tym poczucia jego sensu)
- **zadowolenie z poszczególnych dziedzin życia** (zewnątrzna warstwa „cebuli” najbardziej zależna od zmiennych czynników, takich jak chwilowe kłopoty i satysfakcje w życiu rodzinnym, towarzyskim lub zawodowym)

Dobrostan w życiu rodzinnym - czyli jak zatroszczyć się o siebie i innych

Jak budować dobrostan?

- rozwijać swój potencjał i kreatywność
- podejmować najlepsze dla siebie decyzje oparte na intuicji i obiektywnej ocenie sytuacji
- aktywnie i świadomie rozwijać swoją działalność zawodową
- dostrzegać możliwości i odważnie realizować swoje inicjatywy
- odczuwać zadowolenie, sens i radość z życia

DOBROBYT

to, co sprawia, że nasz **BYT**, czyli **ŻYCIE**, jest **DOBRE**

każdy człowiek przez „dobro” + „byt” może pojmować inne „dobro”

pojęcie względne, subiektywnie odczuwane przez każdego człowieka

*dla jednego człowieka dobrobytem jest posiadanie własnego domu z garażem,
dla innego dobrobyt jawi się poprzez zaspokajanie marzeń o dalekich podróżach,
jeszcze inny człowiek przez dobrobyt pojmuje fakt, iż stać go na zaspokojenie podstawowych potrzeb rodziny*

Dobrostan w życiu rodzinnym - czyli jak zatroszczyć się o siebie i innych

DOBROBYT MATERIALNY

- można mierzyć w posiadaniu dóbr materialnych (samochód, dom, mieszkanie, ziemia, cenne zabytki, antyki i in.) czy pieniędzy.
- jednak dobra materialne i pieniądze dają szczęście tylko do poziomu zaspokojenia podstawowych potrzeb
- **skrajny materializm** nie tylko odbiera radość życia, ale może prowadzić do utrąty jego sensu

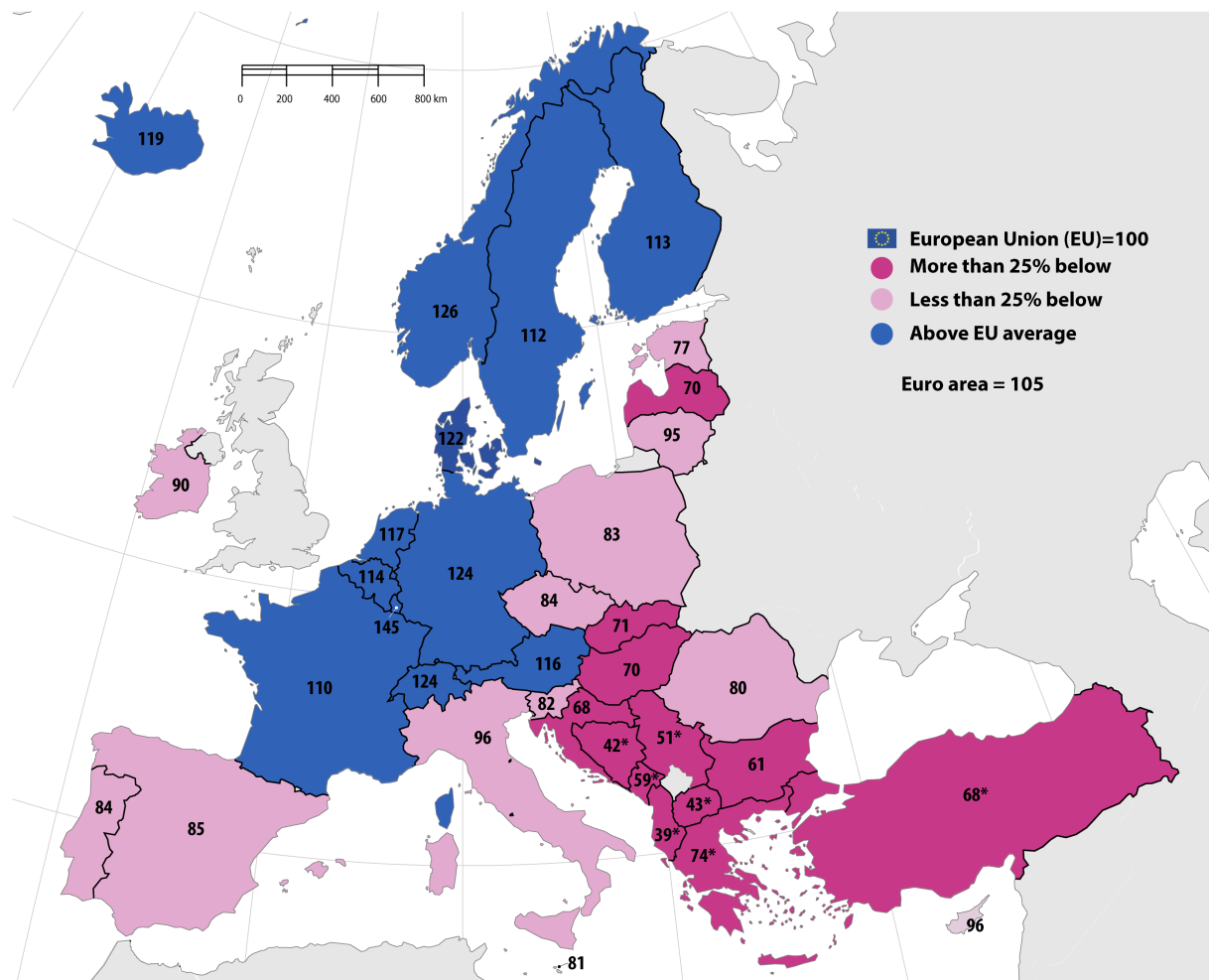
DOBROSTAN A DOBROBYT

- W Polsce **jakość dobrobytu** i życia określa Produkt Krajowy Brutto
- Im większy przyrost PKB tym społeczeństwu lepiej się powodzi
- Z punktu widzenia ekonomisty dobrobyt rozumiany jest jako **użyteczność określonego zestawu dóbr i usług**
- W metryce pieniężnej, dobrobyt to **użyteczność dochodu** niezbędnego do zakupu owych dóbr i usług
- **Im większy dochód tym większy dobrobyt**
- Dobrobyt był zawsze „towarem” atrakcyjnym, nieosiągalnym dla wszystkich, bo przecież „bogacenie się wszystkich nikogo nie uszczęśliwia”

Dobrostan w życiu rodzinnym - czyli jak zatroszczyć się o siebie i innych

Actual individual consumption per capita

(in PPS, 2020)

*Non-EU countries

Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat
Cartography: Eurostat – IMAGE, 12/2021

DOBROSTAN A

łączy się z dobrobytem dając rodzinie psychiczne oraz materialne **poczucie bezpieczeństwa**

- poczucie bezpieczeństwa
- umiejętność bycia ze sobą
- umiejętność rozmawiania ze sobą – mieszkamy w jednym domu i nie mamy czasu rozmawiać ze sobą
- brak kłótni o pieniądze
- czas dla rodziny

docenia pozamaterialne rzeczy np. zdrowie, szczęście, miłość

DOBROBYT

buduje oraz stanowi **podporę dla dobrostanu rodziny**

- życie w obfitości materialnej
- życie ponad stan
- życie w luksusie
- życie w bogactwie
- życie komfortowe
- życie bez trosk

skupia swą uwagę na rzeczach materialnych, które zapewniają godziwe i dobre życie

DOBROBYT WPŁYWA NA DOBROSTAN RODZINY

Dobrostan w życiu rodzinnym - czyli jak zatroszczyć się o siebie i innych

DOBROBYT – POZIOM ŻYCIA

- DOBROBYT został powiązany z pojęciem poziomu życia
- POZIOM ŻYCIA – stopień zaspokojenia potrzeb materialnych i kulturowych społeczeństwa poprzez strumień dóbr i usług odpłatnych oraz fundusze konsumpcji zbiorowej w danej jednostce czasu i przestrzeni

A. Andrycz

Dobrostan w życiu rodzinnym - czyli jak zatroszczyć się o siebie i innych

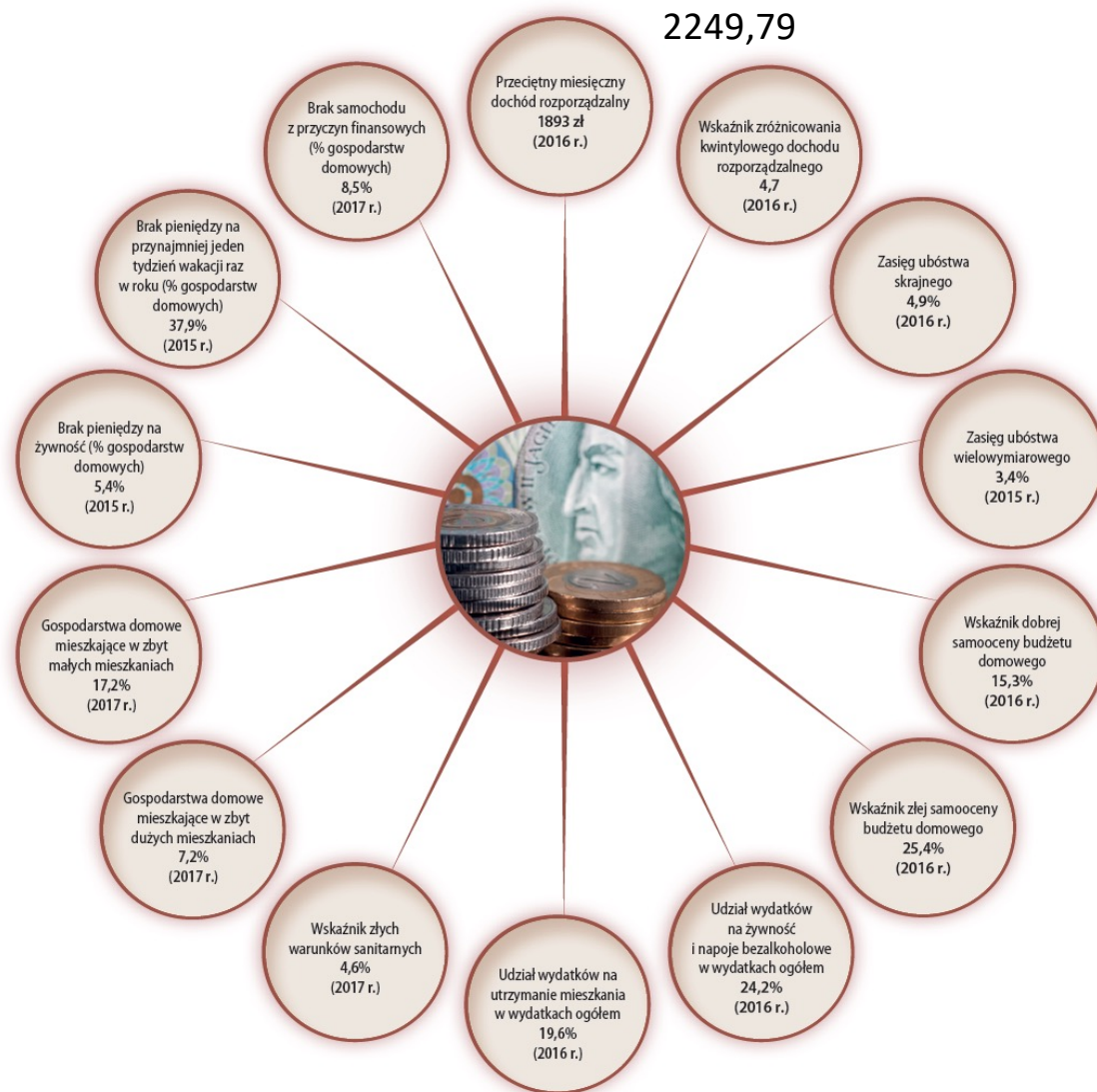
JAKOŚĆ ŻYCIA

podejście ekonomiczne i psychologiczne

Jakość życia można rozpatrywać jako:

- 1) jakość **warunków**, w jakich toczy się życie;
- 2) jakość życia **z punktu widzenia osoby**, która prowadzi to życie;
- 3) stopień, w jakim życie to jest szczególnie **godne uznania lub podziwu**.

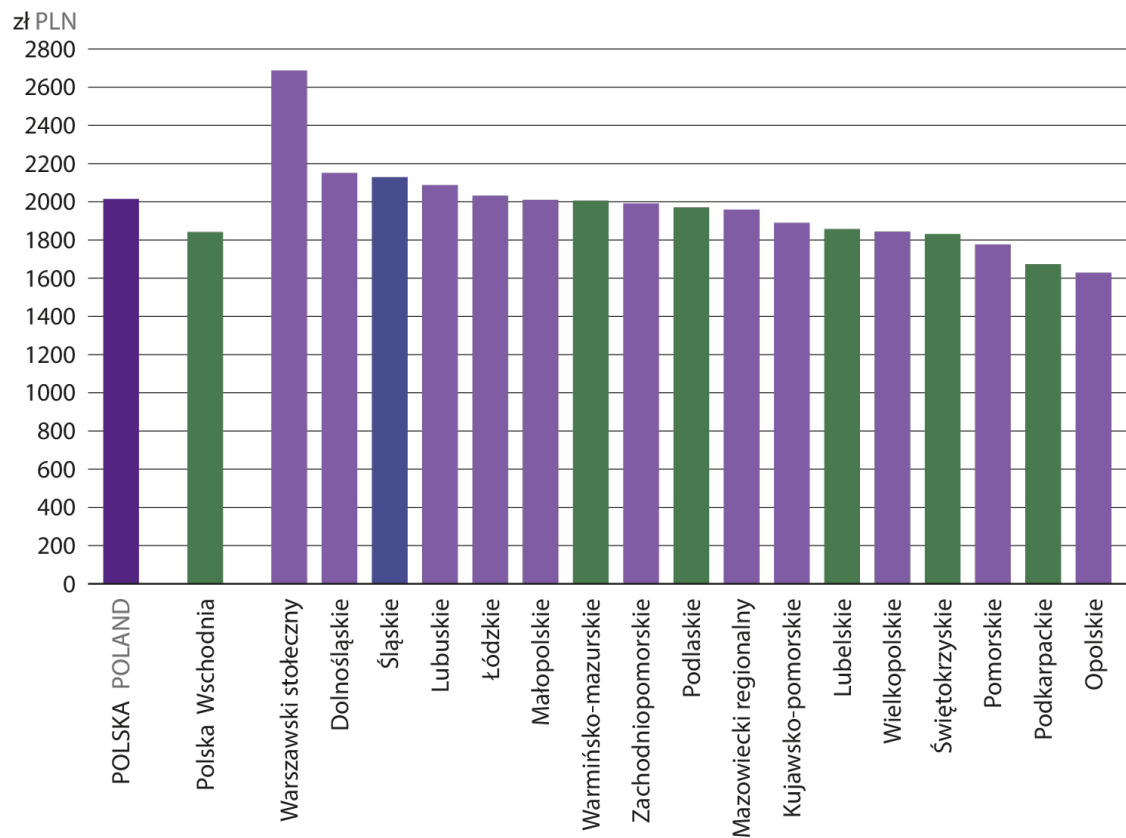

2023

koszt życia w Polsce dla jednej osoby dorosłej wynosi 3957.79 zł. Para mieszkająca wspólnie pod jednym dachem powinna być przygotowana na miesięczne wydatki rzędu 6196.13 zł.

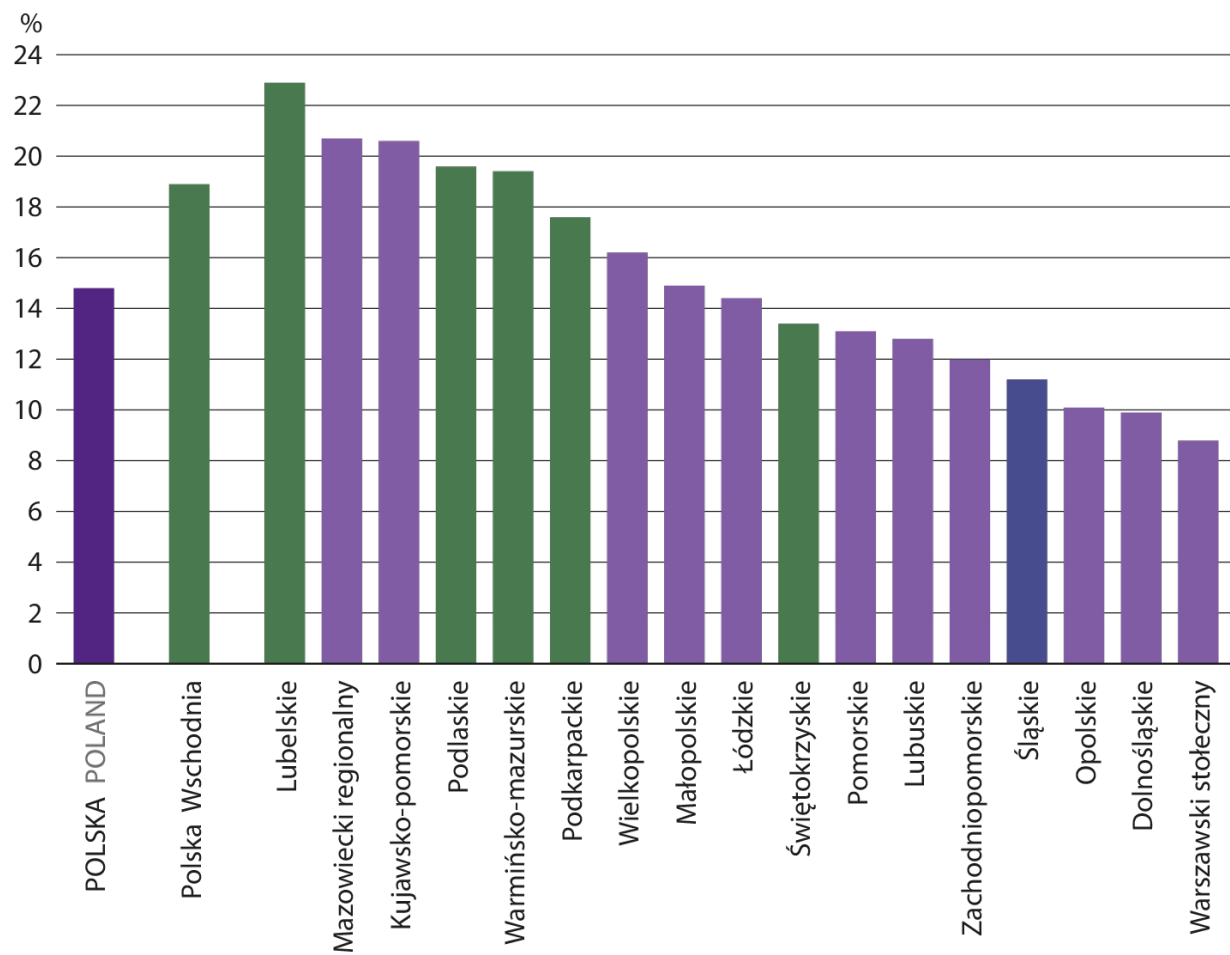
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem – 14,8%

Przeciętny miesięczny dochód do dyspozycji na 1 osobę w gospodarstwie domowym w 2021 r.

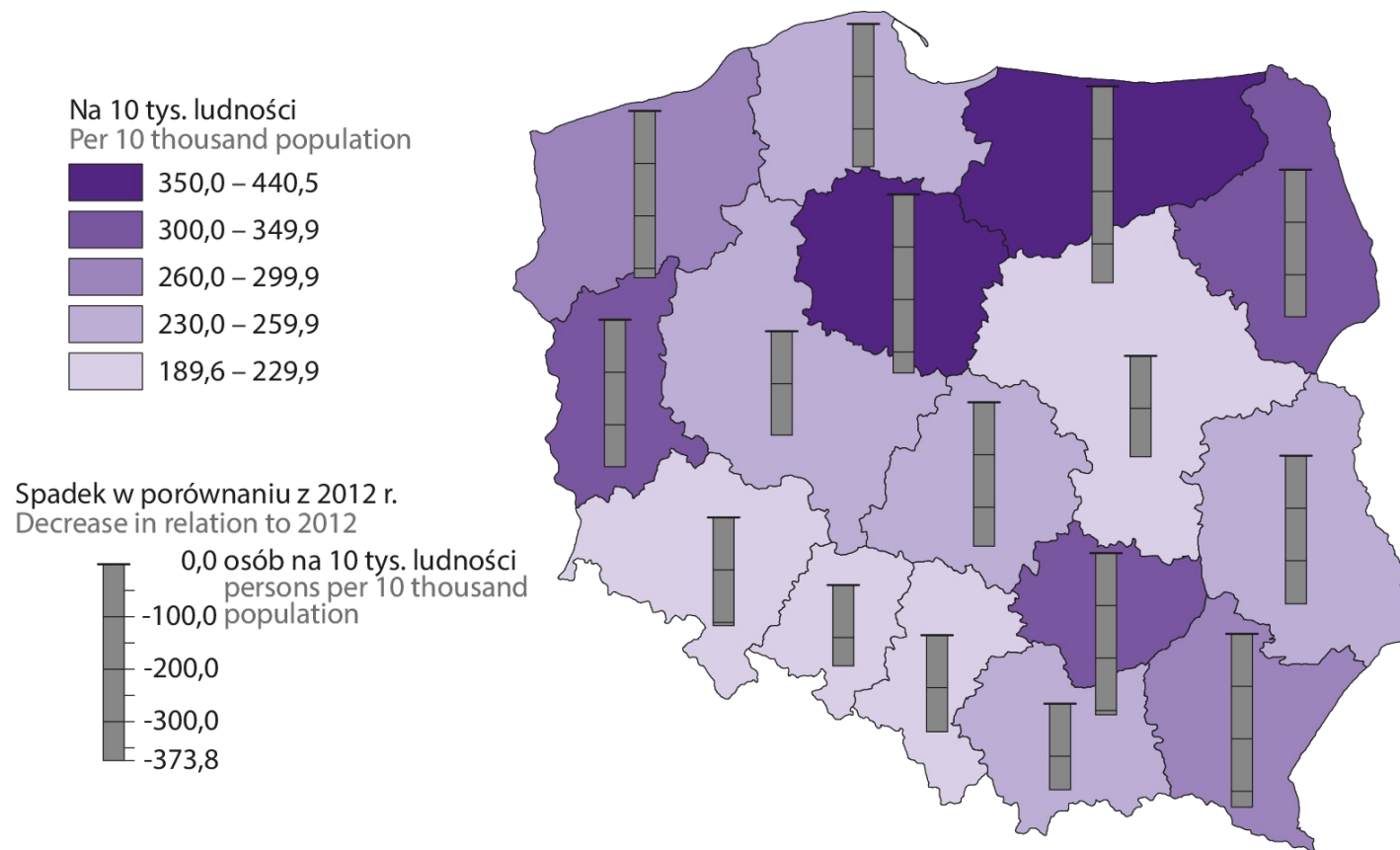

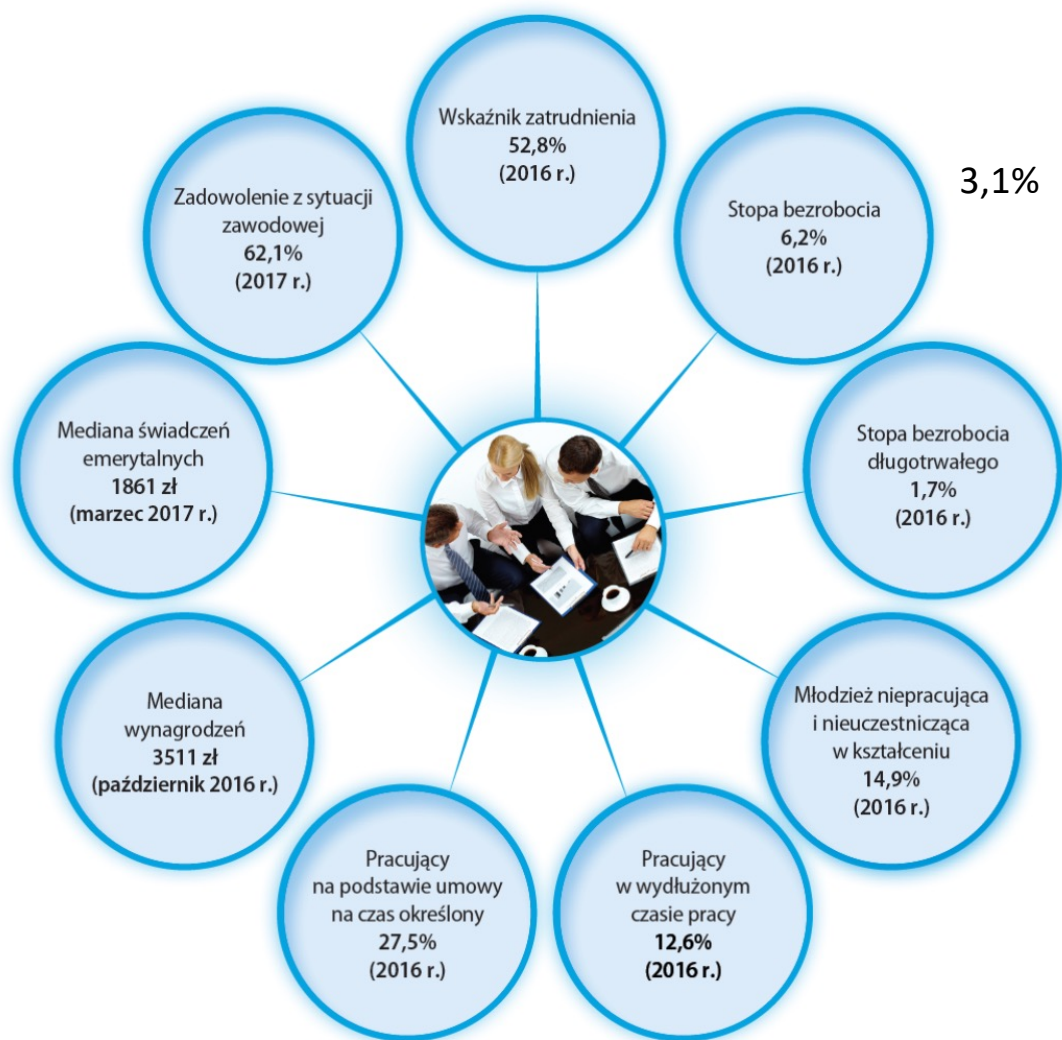
W 2021 r. zróżnicowanie dochodów na osobę w gospodarstwach domowych, mierzone **współczynnikiem Giniego**₁ wyniosło 0,319 (w 2020 r. było to 0,313, a w 2011 r. – 0,338).

Wskaźnik zasięgu ubóstwa po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w 2021 r.

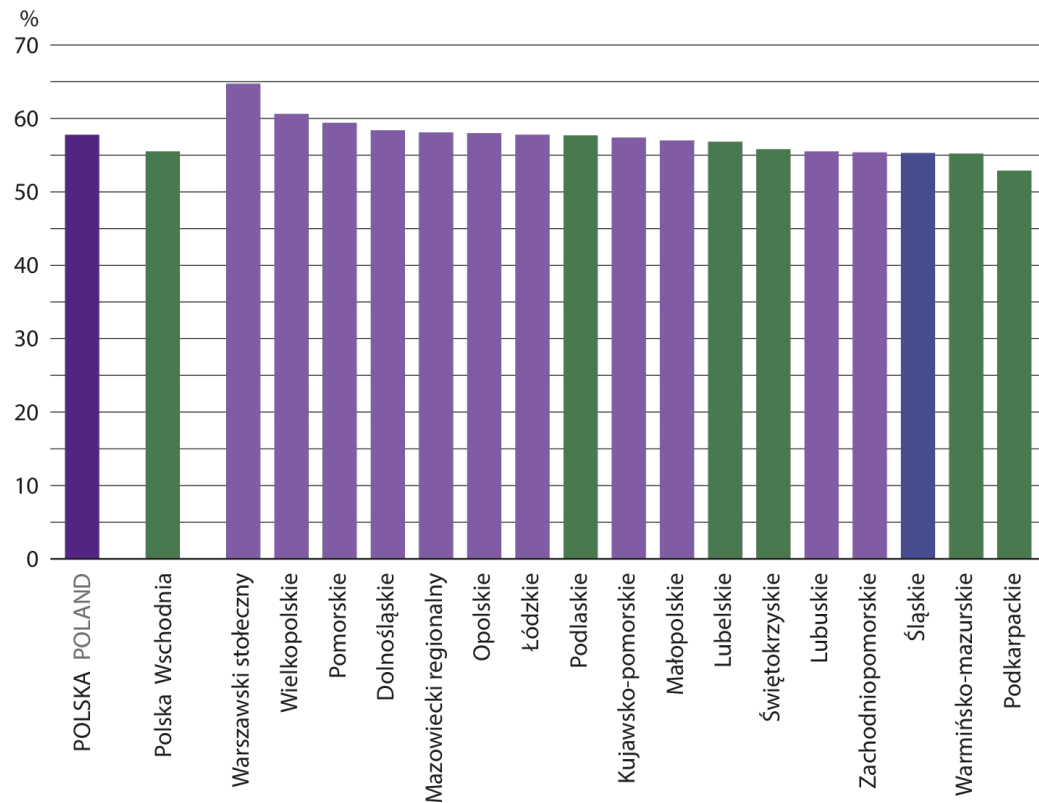

Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w 2021 r.

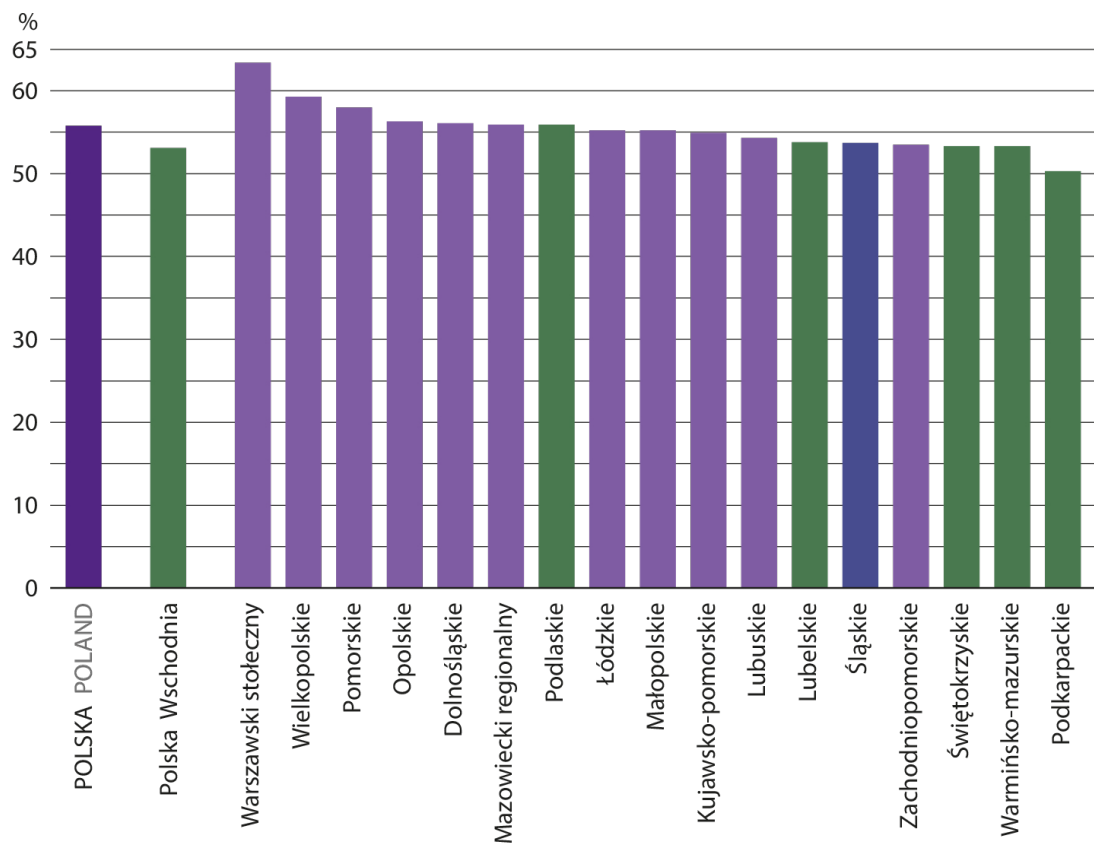

Współczynnik aktywności zawodowej w 2021 r.

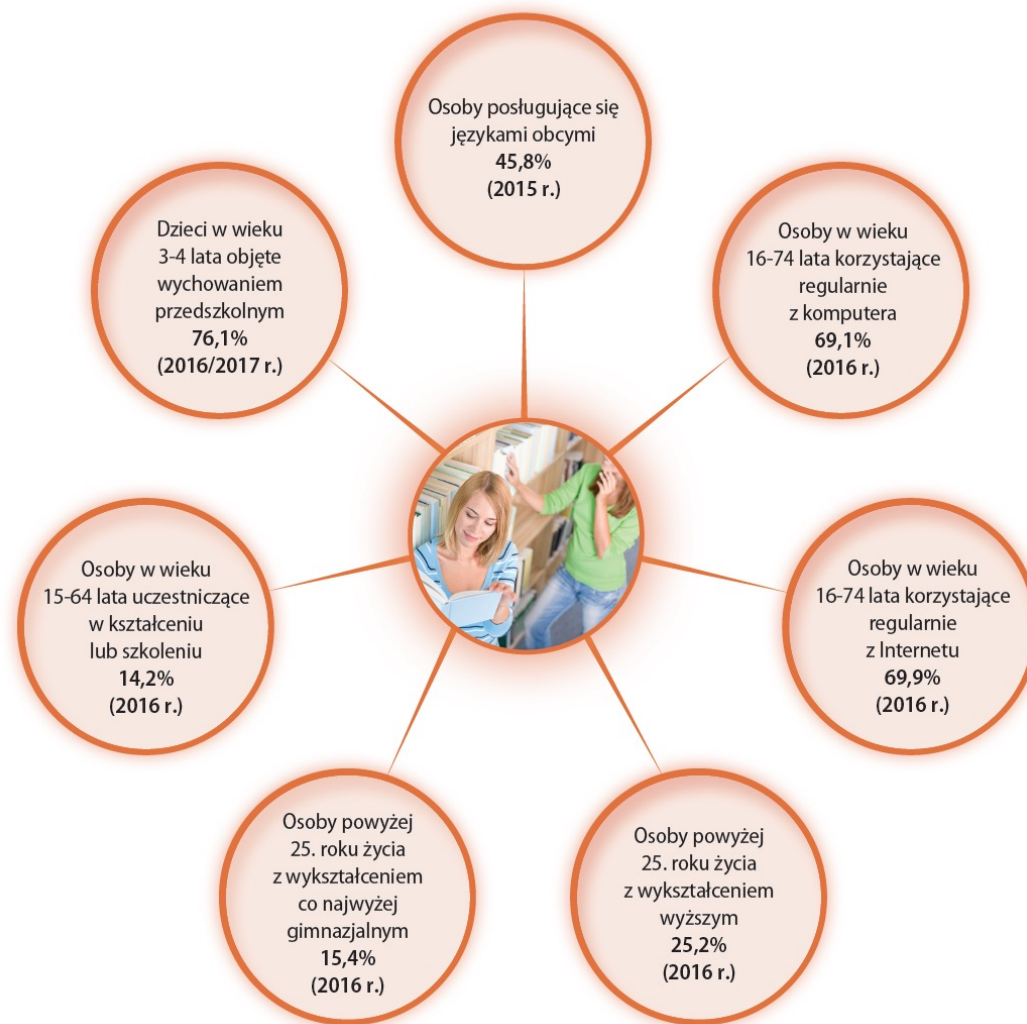
Wskaźnik zatrudnienia w 2021 r. wyniósł 55,8%
był o 7,2 p. proc. wyższy niż w 2011 r.
(oraz o 1,8 p. proc. wyższy w porównaniu z 2020 r.)

Wskaźnik zatrudnienia ogółem w 2021 r.

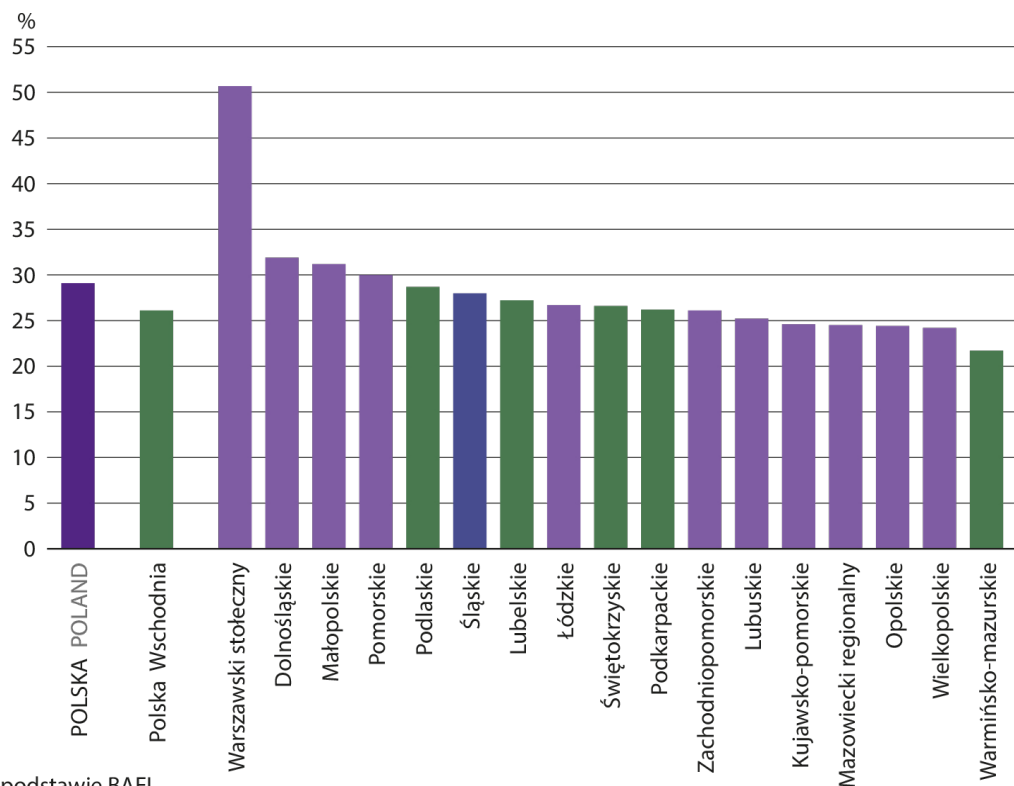

Wskaźnik zatrudnienia kobiet w 2021 r. w Polsce osiągał wartość 48,5%
(w 2011 r. – 41,7%, a w 2020 r. – 46,3%).

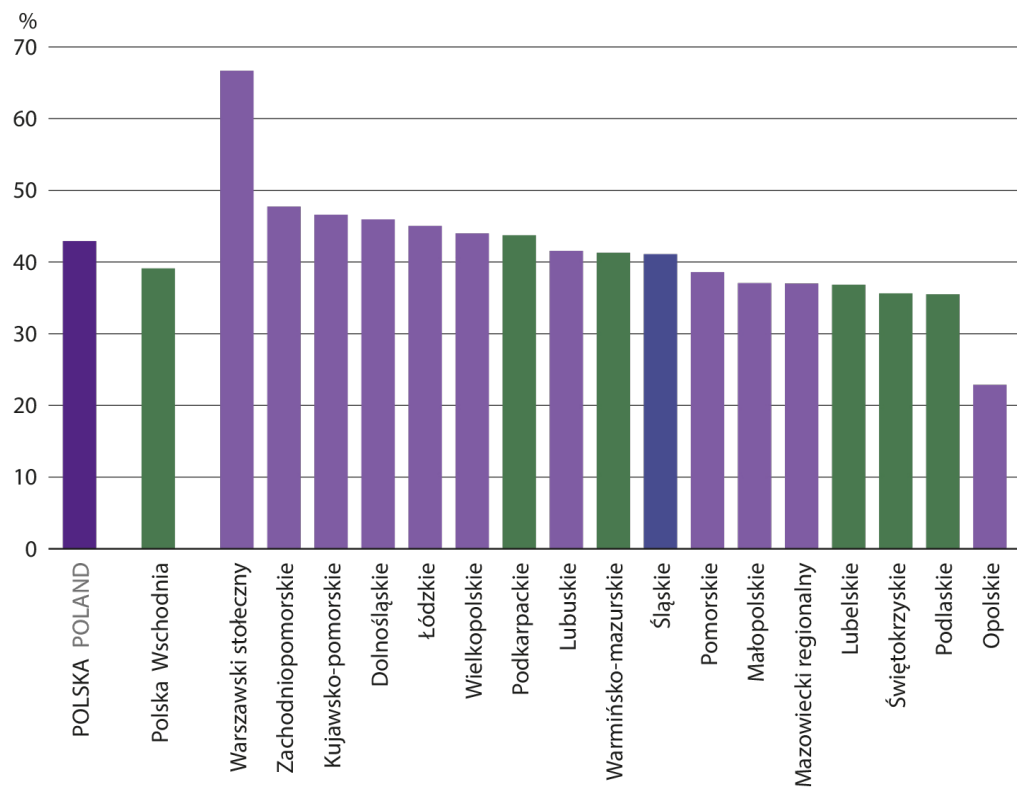
Odsetek osób w wieku 15–64 lata posiadających wyższe wykształcenie w 2021 r.

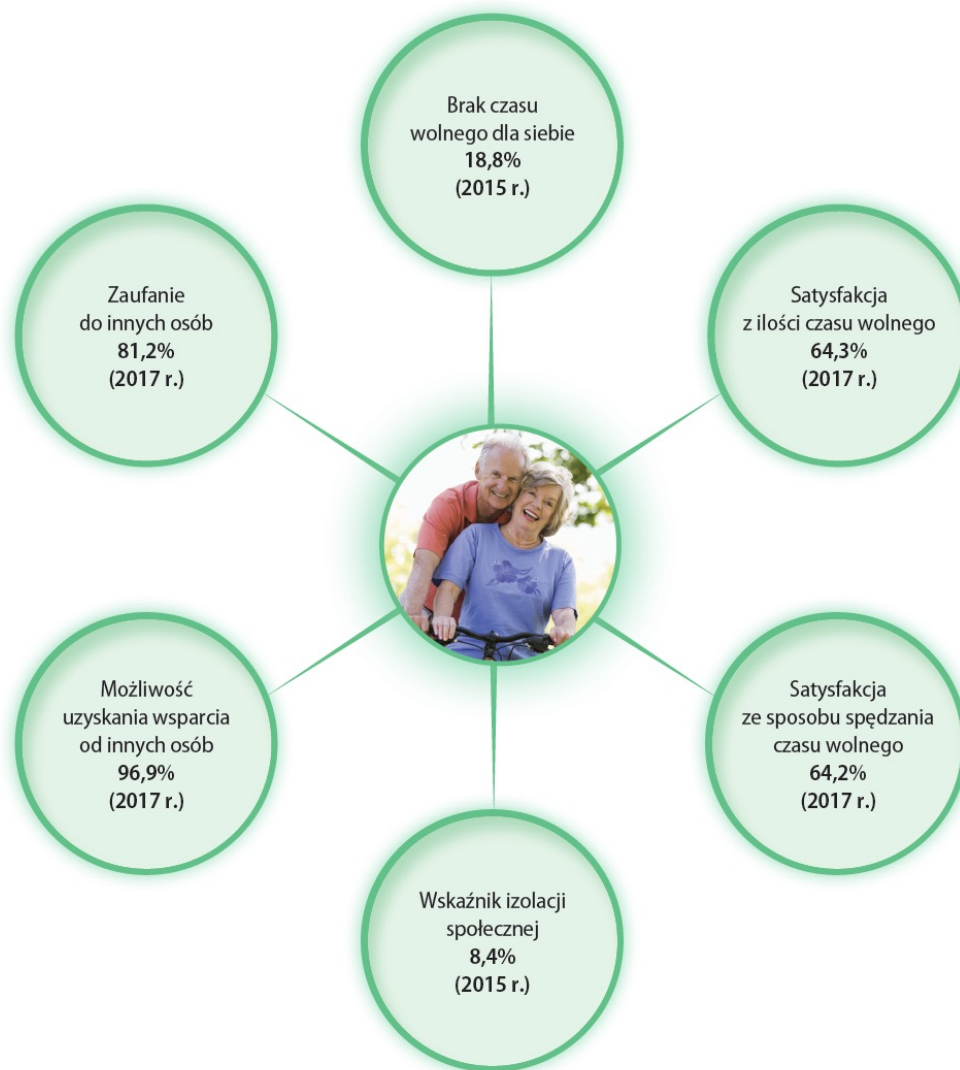
a Na podstawie BAEL.
a On the LFS basis.

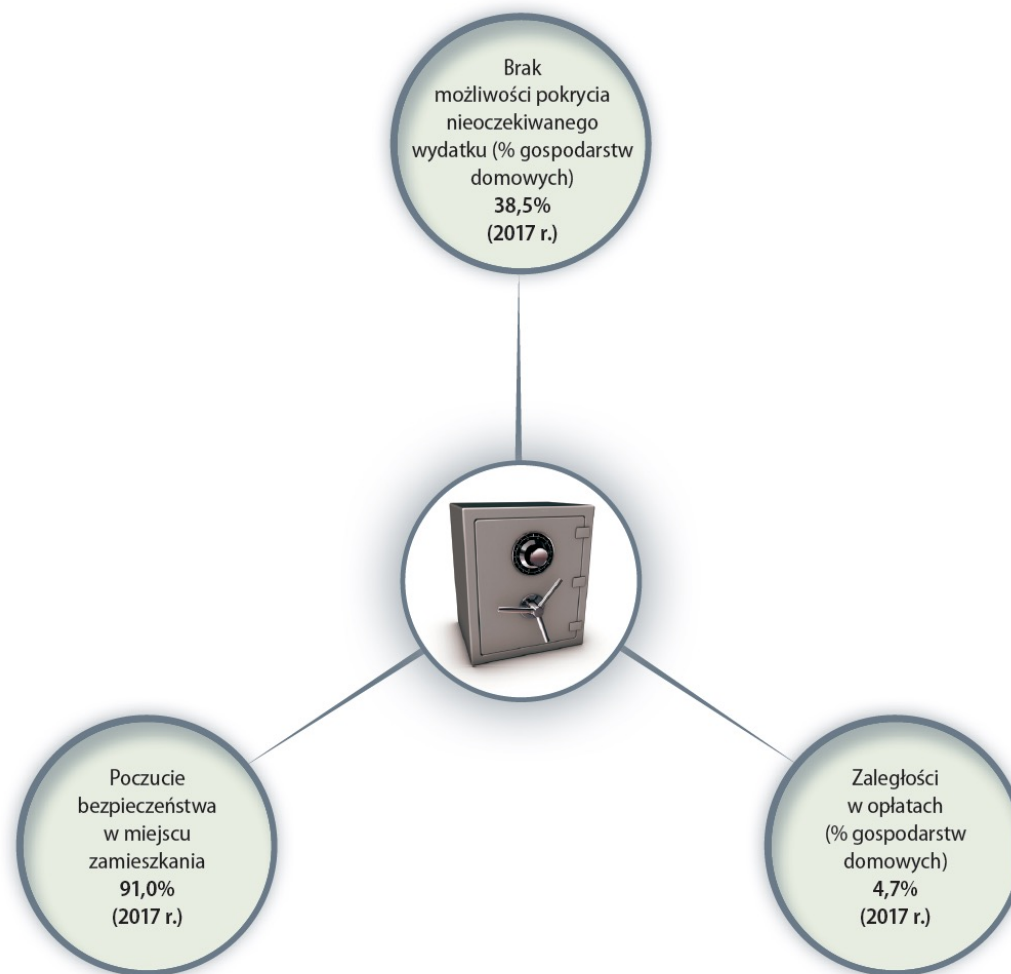
W latach 2011–2020 odsetek mieszkańców **śląskiego** posiadających wyższe wykształcenie wzrósł z 20,1% do 28,0% ogółu ludności w wieku 15–64 lata (o 3,8 p. proc. niższy niż średnio w kraju).

Odsetek osób posiadających co najmniej podstawowe umiejętności cyfrowe w 2021 r.

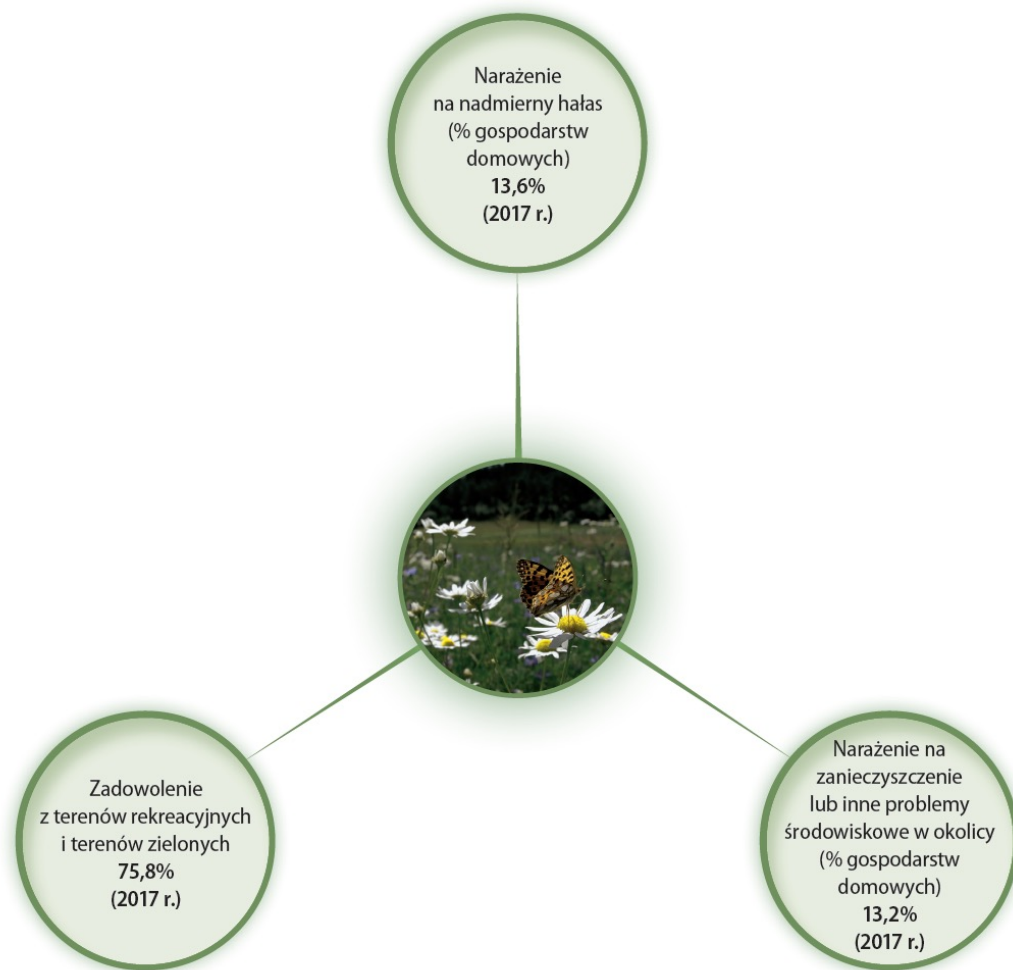

W 2021 r. wyższy odsetek osób posiadających co najmniej podstawowe umiejętności cyfrowe w stosunku do średniej krajowej odnotowało 7 regionów, w tym największy – warszawski stołeczny (66,7%).

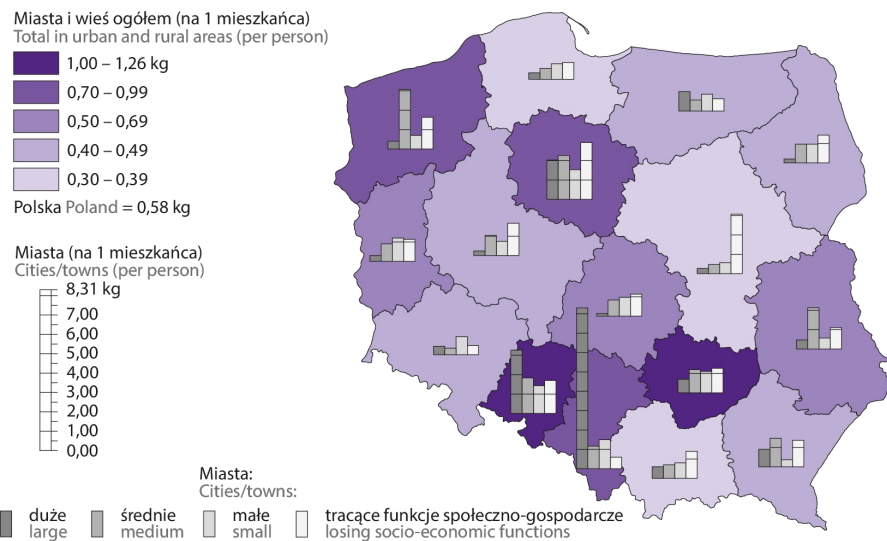

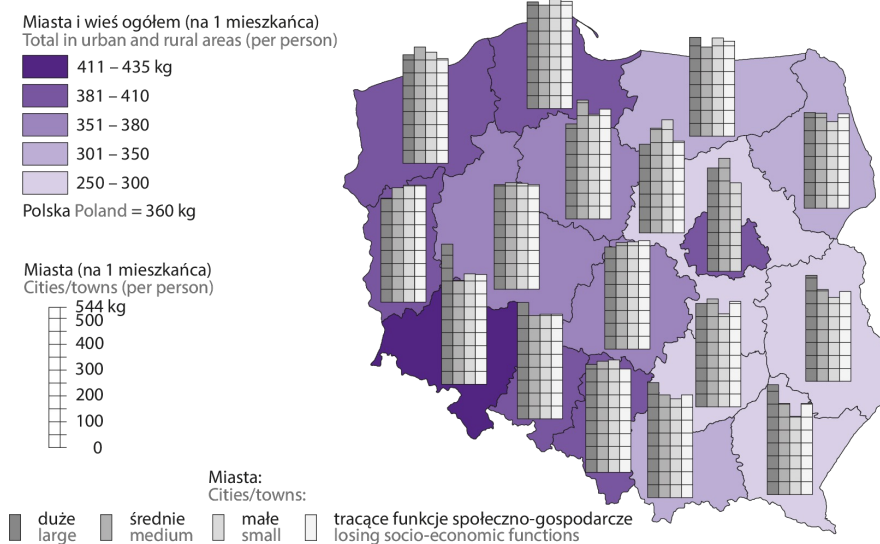

Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2021 r

Odpady komunalne wytworzone w 2021 r.

Czy bogactwo daje szczęście?

Czy ludzie szczęśliwi przyciągają do siebie pieniądze?

- Od zawsze pieniądze dla rodziny były jednym z ważniejszych elementów jej egzystencji, szczęścia, rozwoju ambicji
- Aby rodzina mogła „normalnie” funkcjonować musi posiadać środki w postaci pieniędzy – dają one możliwość stworzenia korzystnych warunków materialnych oraz społecznej egzystencji
- Dostateczna sytuacja bytowa rodziny wydaje się niezbędnym warunkiem, który pozwoli na pożądany rozwój fizyczny, intelektualny, moralny i społeczny
- Konsumpcjonizm, indywidualizm w poglądach oraz zachowaniach, odchodzenie od tradycyjnych norm, wartości na rzecz wartości ekonomicznych jest dowodem wciąż rosnącej liberalizacji norm i wartości
- W ponowoczesnej rodzinie rośnie indywidualne poczucie wartości, wolności, dokonywania wyborów
- Człowiek nastawiony jest na samorealizację oraz szczęście osobiste, za które płaci wysoką cenę w przyszłości

Dobrostan w życiu rodzinnym - czyli jak zatroszczyć się o siebie i innych

Dobrostan a konsumpcjonizm

- Ponowoczesna rodzina charakteryzuje się pewnym stylem życia, którego **sensem** jest używanie jak największej ilości dóbr materialnych
- **Konsumpcjonizm ogarnął** wszystkie sfery życia rodziny
- Jest on nie tylko **modny**, ale i **wygodny**
- Podkreśla łatwość wydawania pieniędzy oraz czerpania szczęścia z dóbr materialnych
- **Skutkiem konsumpcjonizmu**, oprócz wygody, jaką niesie za sobą posiadanie gadżetów i innych dóbr materialnych, jest **samotność międzyludzka**
- Ludzie **żyją dla siebie**, nie zwracając uwagi na innych

Dobrostan w życiu rodzinnym - czyli jak zatroszczyć się o siebie i innych

Czy warto kupować drogie rzeczy?

- Jakość i ekologiczność w gospodarstwie domowym
- Czy ekologiczny znaczy dobry?
- Czy ekologiczny musi być drogi?
- Czy jest sens wydawać pieniądze na markowe rzeczy?
- Czy drogie zawsze oznacza dobre?
- Czy stać nas na rzeczy złej jakości?

Narodowy wskaźnik szczęścia

wyznaczają odpowiedzi obywateli

niezależna ocena 6 czynników wpływających na jakość życia

1.PKB na jednego mieszkańca.

2.Wzajemne wsparcie mierzone odpowiedziami na pytanie: *„Czy w trudnej sytuacji masz zaufaną osobę, u której możesz szukać wsparcia?”*.

3.Długość życia w zdrowiu.

4.Wolność mierzona odpowiedziami na pytanie: *„Czy jesteś zadowolony/zadowolona z wolności podejmowania decyzji dotyczących swojego życia?”*.

5.Szczodrość mierzona odpowiedziami na pytanie: *„Czy wsparłeś finansowo jakiś cel charytatywny w ostatnim miesiącu?”*.

6.Postrzeganie korupcji w swoim państwie.

Dobrostan w życiu rodzinnym - czyli jak zatroszczyć się o siebie i innych

Dziękuję 😊